

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania M. B., W. K. - Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z udziałem spadkobierców S. B. – J. B., M.B. i B. O.

o zasiłek chorobowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 listopada 2015 r.,

zażalenia uczestnika M. B. na zawarte w wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 6 listopada 2014 r.

postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem zawartym w pkt II. wyroku z dnia 6 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych - w sprawie z odwołania M. B., W. K. - komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w P., przy udziale spadkobierców S. B. – [...] przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o

zasilek chorobowy - odrzucił apelację M. B. od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 października 2013 r.

Uzasadniając odrzucenie apelacji Sąd Okręgowy podniósł, że na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.; dalej jako: „ustawa o kosztach sądowych”) nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 35 i 36 tej ustawy. Zgodnie z art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Sąd Okręgowy stwierdził, że uczestnik M. B. nie uiścił opłaty od apelacji. W związku z tym przedmiotowa apelacja podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c.

Powyższe postanowienie Sądu Okręgowego M. B. zaskarżył zażaleniem zarzucając naruszenie art. 373 k.p.c. w związku z art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przez zastosowanie dla ustalenia konieczności uiszczenia przez M. B. opłaty od apelacji i jej wysokości przepisu art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, co skutkowało odrzuceniem apelacji M. B. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż w sprawie znajdzie zastosowanie przepis art. 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, gdyż przepis ten nie obowiązywał w chwili rozpoczęcia postępowania sądowego w niniejszej sprawie zainicjowanego odwołaniem M. B. jeszcze w 2004 r., a więc przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Stosownie do art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych. W związku z tym do ustalenia, czy M. B. jest zobowiązany do uiszczenia opłaty od

apelacji oraz ewentualnej jej wysokości należało stosować poprzednio obowiązujące przepisy. Konsekwencją powyższego jest błędne zastosowanie przepisu art. 36 ustawy o kosztach sądowych w przedmiocie ustalenia konieczności ponoszenia przez skarżącego opłaty od apelacji oraz ustalenia jej wysokości. Z uwagi na powyższe również odrzucenie apelacji skarżącego należy uznać za nieuzasadnione, jako że oparte zostało na niewłaściwej podstawie prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpatrywane zażalenie oparte jest na twierdzeniu, że w sytuacji, gdy postępowanie sądowe w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte w 2004 r. – przed wejściem w życie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, to stosownie do przepisu art. 149 ust. 1 tej ustawy do ustalenia, czy żalący się jest obowiązany do uiszczenia opłaty od apelacji i ewentualnej jej wysokości należało stosować „dotychczasowe” przepisy o kosztach sądowych, a nie art. 36 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Postępowanie sądowe w rozpatrywanej sprawie toczy się – na co wskazuje żalący się – od 2004 r. Sąd Rejonowy w P.u postanowieniem z dnia 26 listopada 2004 r. na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie, wobec śmierci strony postępowania – S. B., poprzedniego Komornika Sądowego Rewiru I przy Sądzie Rejonowym w P. Postanowieniem z dnia 1 marca 2013 r. Sąd z urzędu podjął zawieszone postępowanie z udziałem spadkobierców zmarłego S. B. – [...]. Wyrok Sądu pierwszej instancji – Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych został wydany w dniu 24 października 2013 r.

Z rozpatrywanego zażalenia wynika zasadnicza kwestia prawidłowości zastosowania w rozpatrywanej sprawie przepisu art. 36 ustawy o kosztach sądowych. Zgodnie z art. 149 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych. Kwestia zakresu obowiązywania dotychczasowych przepisów o kosztach w stosunku do toczących się postępowań sądowych (art. 149 ust. 1 ustawy o

kosztach sądowych) wywołuje wątpliwości co do determinowania momentu zakończenia postępowania w instancji, w szczególności ze względu na zaskarżalność orzeczeń kończących postępowanie oraz istnienie fazy postępowania międzyinstancyjnego. Najbardziej przekonujące oraz pragmatyczne jest stanowisko wiążące zakończenie postępowania w danej instancji z wydaniem orzeczenia sądu (por. komentarz do art. 149 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Antoni Górski, Lech Walentynowicz – Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzekanie. Komentarz praktyczny. Oficyna 2008). W judykaturze zdecydowanie przeważa pogląd, że zakończenie postępowania w danej instancji w rozumieniu art. 149 ust. 1 ustawy następuje z chwilą wydania orzeczenia kończącego (merytorycznie lub niemerytorycznie) postępowanie w sprawie w tej instancji (orzeczenia SN z dnia 6 października 2006 r., V CZ 68/06. niepubl.; z dnia 25 października 2006 r., III CZP 73/06, LEX nr 209211; z dnia 25 października 2006 r., III CZP 74/06, OSNC 2007 nr 6, poz. 90; z dnia 15 listopada 2006 r., V CZ 80/06, niepubl.; z dnia 21 listopada 2006 r., III CZP 58/06 OSNC 2007 nr 7-8, poz. 99; z dnia 22 listopada 2006 r., III CZP 86/06, OSNC 2007 nr 7-8, poz. 107 i z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, OSNC 2007 nr 6, poz. 91). W powołanej wyżej uchwale z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, Sąd Najwyższy stwierdził, że zakończenie postępowania w danej instancji - w rozumieniu art. 149 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) - następuje z chwilą wydania orzeczenia kończącego postępowanie w tej instancji; pogląd ten zaaprobował Sąd Najwyższy w obecnym składzie.

Z tego względu należy stwierdzić, że w sytuacji, gdy apelacja od wyroku Sądu pierwszej instancji została wniesiona w dacie obowiązywania ustawy o kosztach sądowych z 2005 r., to kwestie dotyczące wymogu apelacji w zakresie obowiązku jej opłacenia i określenia wysokości tej opłaty należało ocenić na podstawie art. 36 ustawy o kosztach sądowych; w związku z tym prawidłowe jest stanowisko zaskarżonego postanowienia. Biorąc pod uwagę stan majątkowy (reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika) skarżącego, wynikający ze złożonego przez niego oświadczenia majątkowego, nie było przyczyn, które uniemożliwiały zapłacenie w terminie opłaty od apelacji w kwocie 30 zł.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc